

Міністерство освіти і науки України
Харківська національна академія міського господарства

О.К. Садовніков

Програма та робоча програма навчальної дисципліни

«ФІЛОСОФІЯ»

(для студентів 2 курсу денної та заочної форм навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки 6.070101

Транспортні технології (за видами транспорту)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни “Філософія” для студентів 2 курсу денної та заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки 6.070101 Транспортні технології (за видами транспорту)/ Харк. нац. акад. міськ. госп-ва: уклад: О.К. Садовніков, – Х.: ХНАМГ, 2009. - 23 с.

Укладач: О.К. Садовніков

Рецензент: проф. В.В. Будко

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Затверджено на засіданні кафедри філософії та політології, протокол № 1 від 29.08.2009 р.

© ХНАМГ, О.К. Садовніков. 2009

Зміст

ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література	7
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни «Філософія»	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	11
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)	11
2.2. Зміст дисципліни	12
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та формами навчальної роботи студента	13
2.3.1. План лекційного курсу	14
2.3.2. План практичних занять (денне навчання)	14
2.3.3. Лабораторні роботи (денне навчання)	15
2.3.4. Індивідуальні завдання	15
2.4. Самостійна навчальна робота студента	17
2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту	18
2.6. Інформаційно-методичне забезпечення	22

ВСТУП

Курс “Філософія” є базовою складовою частиною циклу гуманітарних суспільних дисциплін. Він є теоретичною основою гуманітарної освіти. Курс філософії зорієнтовано на творче осмислення досягнень світової філософської культури, виховання у студентів мислення і вміння наукового аналізу стосовно до потреб сучасного життя та змін у суспільній свідомості. Вивчення курсу спрямовано на формування духовного світу студента, як людини котра усвідомлює своє місце у світі, суспільстві, розуміє сенс власного існування. Курс надає можливість орієнтуватися у численних поглядах на світ, його загальну побудову, роль людини у світі, розумітися на різноманітних методах пізнання. Головною метою є вміння студентів використовувати знання філософії у власному житті, міжособистих стосунках, науковій та практичній діяльності.

Курс “Філософія” спрямовано на навчання студентів філософському осягненню дійсності, залучення до надбань і досягнень світової та української філософської думки, розвитку уявлення про генезис та формування світового історико-філософського процесу з багатогранністю світоглядних та методологічних позицій різних шкіл й напрямків, на отримання навичок та обґрунтування власної світоглядної позиції, та розумінню сучасних філософських напрямків та течій.

ОКХ ГСВО-1004 МОНУ підготовки бакалавра спеціальності 6.070101
Транспортні технології (за видами транспорту)

ОПП ГСВО-1004 МОНУ підготовки бакалавра спеціальності 6.070101
Транспортні технології (за видами транспорту)

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра за напрямом 6.070101
Транспортні технології (за видами транспорту) 2004 рік затвердження.

Розробник програми: доц. Садовніков Олег Костянтинович

Програма ухвалена: кафедрою філософії та політології, протокол № 1 від 29 серпня 2009 р. Зав. кафедри проф. Будко В. В.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. **Мета та завдання вивчення дисципліни (за ОПП):** формування філософської культури мислення, пізнання навколишнього світу та людини, розвитку навичок застосування філософської методології, забезпечення методологічного рівня досліджень при підготовці спеціалістів, ознайомлення студентів з правилами і законами філософського мислення, враховуючи особливість підготовки спеціалістів на основі спеціальних прикладів опанування студентами світогляду професіонального дослідника, забезпечення глибокого засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну культуру студентів, формування системи знань з філософії, залучення до фундаментальних загальнолюдських філософських цінностей, перетворення їх у стійкі переконання та мотиви поведінки, забезпечити науково методологічний рівень з філософії пізнання при підготовці спеціалістів згідно вимогам міністерства освіти України і державним нормативним актам, опанування студентами методів професіонального дослідження, формування розуміння сутності філософських течій та проблем сучасного життя.

1.1.2. **Предмет вивчення дисципліни:** найзагальніші та універсальні взаємозв'язки та взаємовідносини людини, природи та світу, світ як цілісність і відношення та місце людини у світі, основні форми і закони правильного філософського мислення.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Вихідна	Культурологія, основи психології та педагогіки. Політологія, Соціологія, Історія України, Релігієзнавство, Етика та естетика, Логіка.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Дисципліна **Філософія (З\108)**

Модуль 1. Філософія.

ЗМ 1. Історія розвитку філософської думки

- 1.1. Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві.
- 1.2. Антична філософія, її космоцентрична спрямованість. Філософія Середньовіччя.
- 1.3. Особливості філософії Відродження. Становлення філософської парадигми Нового часу.
- 1.4. Німецька класична філософія: проблеми онтології, гносеології, філософської антропології. Панорама сучасної світової філософської думки.

ЗМ 2. Матерія і свідомість як основні філософські категорії

- 2.1. Проблема буття (онтологія). Дух і матерія, межа протилежності. Діалектика як загальна концепція розвитку та її альтернативи. Суспільний прогрес. Прогрес і проблеми сучасності.
- 2.2 Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу.

ЗМ 3. Соціальна філософія

- 3.1. Гносеологія. Основний зміст пізнавальної діяльності. Форми та методи наукового пізнання. Вчення про істину.
- 3.2. Філософський аналіз суспільства. Суспільний вимір людського буття.
- 3.3. Філософське бачення перспектив людства. Глобальні проблеми сучасності.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

<p align="center">Вміння (за рівнями сформованості) та знання</p>	<p align="center">Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально-побутова)</p>	<p align="center">Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська)</p>
<p>Репродуктивний рівень. <i>Вміння:</i> дає повні, вичерпні відповіді на програмні запитання; вміє користуватися довідковою літературою. <i>Знання:</i> має всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни; засвоїв основні філософські концепції; знає системну теорію філософії.</p>	<p>Соціально-виробнича, соціально-побутова сфери діяльності.</p>	<p>Організаційна, управлінська, виконавська функції.</p>
<p>Алгоритмічний рівень. <i>Вміння:</i> вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою; використовувати довідникову літературу; застосовуючи типові методи філософського дослідження, визначити характеристики науково-філософської реальності. <i>Знання:</i> знає особливості філософських підходів до аналізу світу та людини, структуру та напрямки розвитку сучасного суспільства, характеристику та функції основних філософських течій.</p>	<p>Виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова сфери діяльності.</p>	<p>Організаційна, управлінська, виконавська функції.</p>
<p>Евристичний рівень. <i>Вміння:</i> демонструє навички творчого мислення, на основі аналізу результатів філософських досягнень, літератури про філософські ідеї, визначає їх структуру та характеристики розвитку світу та людини; вміє визначати стан і дієздатність систем осягнення дійсності. <i>Знання:</i> знає специфіку філософського підходу до аналізу суспільства; критерії класифікації та ознаки істини та наукового пізнання; володіє технологією філософського дослідження.</p>	<p>Виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова сфери діяльності.</p>	<p>Організаційна, управлінська, виконавська функції.</p>

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Бузенков В.Г., Юдин Б.Г., Введение в философию. Уч. пособие. – М.: Республика, 2005.
2. Гуревич П.С. Философия. (Учебное пособие). –М.,2005. – 400с.
3. Дмитриев Т.А. История философии. –М., 2005. – 243с.
4. Ивин А.А. Основы социальной философии. (Учебное пособие). – М., 2005

5. История мировой философии: учеб. Пособие / А.И. Алешин, К.В. Бандуровский, В.Д. Губин и др. – М., 2008.
6. Кривуля О.М. Історія філософії. Репрезентативний курс. - Х.: ХНАМГ, 2004.
7. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник – К., 2006.
8. Философия (философия, религиоведение, логика, этика и эстетика) Кредитно-модульный курс: Учебное пособие Авт.: Будко В.В., Пилипко Е.В., Садовников І.О., Фатеев Ю.А. – Харьков: ХНАГХ, 2008.
9. Философский энциклопедический словарь. - М., 1998.
10. Білодід Ю.М. Філософія. Український світоглядний акцент. Навч. пос. – К., 2006.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни «Філософія»

Мета та завдання вивчення дисципліни: формування філософської культури мислення, пізнання навколишнього світу та людини, розвитку навичок застосування філософської методології, забезпечення методологічного рівня досліджень при підготовці спеціалістів, ознайомлення студентів з правилами і законами філософського мислення, враховуючи особливість підготовки спеціалістів на основі спеціальних прикладів опанування студентами світогляду професійного дослідника, забезпечення глибокого засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну культуру студентів, формування системи знань з філософії, залучення до фундаментальних загальнолюдських філософських цінностей, перетворення їх у стійкі переконання та мотиви поведінки, забезпечити науково методологічний рівень з філософії пізнання при підготовці спеціалістів згідно вимогам міністерства освіти України і державним нормативним актам, опанування студентами методів професійного дослідження, формування розуміння сутності філософських течій та проблем сучасного життя.

Предмет вивчення дисципліни: найзагальніші та універсальні взаємозв'язки та взаємовідносини людини, природи та світу, світ як цілісність і відношення та місце людини у світі, основні форми і закони правильного філософського мислення.

Зміст: Філософія. Історія розвитку філософської думки Матерія і свідомість як основні філософські категорії. Соціальна філософія.

Аннотация программы учебной дисциплины

Философия

Цель и задачи изучения дисциплины: формирование философской культуры мышления, познание окружающего мира и человека, развития привычек применения философской методологии, обеспечение методологического уровня исследований при подготовке специалистов, ознакомление студентов с правилами и законами философского мышления, учитывая особенность подготовки специалистов на основе специальных примеров овладения студентами мировоззрения профессионального исследователя, обеспечение глубокого усвоения специфики философского постижения действительности, высокую мировоззренческую и методологическую культуру студентов, формирование системы знаний из философии, привлечение к фундаментальным общечеловеческим философским ценностям, преобразование их в стойкие убеждения и мотивы поведения, обеспечить научно методологический уровень из философии познания при подготовке специалистов согласно требованиям министерства образования Украины и государственным нормативным актам, овладение студентами методов профессионального исследования, формирование понимания сущности философских течений и проблем современной жизни.

Предмет изучения дисциплины: всеобщие и универсальные взаимосвязи и взаимоотношения человека, природы и мира, мира как целостности, отношения и место человека в мире, основные формы и законы правильного философского мышления.

Содержание: Философия. История развития философской мысли.

Материя и сознание как основные философские категории. Социальная философия.

Annotation of the program of educational discipline

Philosophy

Purpose and task of study of discipline: to provide the methodological level of researches at preparation of specialists, acquaintances of students with rules and laws of logical thought, taking into account the feature of preparation of specialists on the basis of the special examples of capture the students of logic of professional researcher, to provide the deep mastering of specific of the philosophical understanding of reality, high view-methodological culture of students, forming of the system of knowledge's from ethics and aesthetics, bringing in to the fundamental ethics and aesthetically beautiful values, transformation them in proof persuasions and reasons of conduct, to provide scientifically a methodological level from religious at preparation of specialists in obedience to the requirements of department of education of Ukraine and state normative acts, capture, forming of understanding of essence of religious flows and problems of modern religious life, the students of methods of professional research.

Article of study of discipline: world as integrity and relation and place of man in the world, history of origin and development of religion, most general acts and forms of ethics and aesthetically beautiful cognition, mastering and alteration of public life on the laws of beauty, basic forms and laws of correct thought.

Content: Philosophy. History of development of philosophical idea. Matter and consciousness as basic philosophical categories. Social philosophy.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3 Модулів – 1 Змістових модулів – 3 Загальна кількість годин – 108	Напрями: спрямування 6.070101 Транспортні технології (за видами транспорту) Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни - Нормативна Рік підготовки: 1-й Семестр: 3-й Лекції – 16 год. Практичні – 32 год. Самостійна робота – 60 год. Вид підсумкового контролю: 3 семестр - іспит

2.2. Розподіл обсягу навчальної роботи студента (заочна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3 Модулів – 1 Змістових модулів – 3 Загальна кількість годин – 108	Напрями: спрямування 6.070101 Транспортні технології (за видами транспорту) Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни - Нормативна Рік підготовки: 1-й Семестр: 2-й Лекції – 10 год. Практичні – 4 год. Самостійна робота – 94 год. Вид підсумкового контролю: 3 семестр - іспит

Структура робочої програми навчальної дисципліни

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит / годин	Семестр(и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	У тому числі			Самостійна робота	У тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб.	КП/КР	РГР		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
6.070101 Транспортні технології (за видами транспорту) Денне навчання	3\108	3	48	16	32	-	60	-	-	-	3	-

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
6.070101 Транспортні технології (за видами транспорту) Заочне навчання	3/108	3	14	10	4	-	94	10	-	-	3	-

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Зміст дисципліни

Дисципліна **Філософія (3\108)**

Модуль 1. Філософія.

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1. Історія розвитку філософської думки

1.1 Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві.

Визначення філософії. Предмет філософського знання. Філософія та світогляд.

Функції філософії.

1.2. Антична філософія, її космоцентрична спрямованість. Філософія

Середньовіччя.

Загальна спрямованість античної філософії. Філософські погляди досократиків.

Класична філософія. Елліністична та римська філософія. Апологетика,

Патристика. Схоластика.

1.3. Особливості філософії Відродження. Становлення філософської парадигми Нового часу.

Антропологізм та гуманізм Ренесансу. Раціоналізм та сенсуалізм Нового Часу.

1.4 Німецька класична філософія: проблеми онтології, гносеології,

філософської антропології. Панорама сучасної світової філософської думки.

Філософські погляди Канта, Фіхте, Гегеля, Шеллінга, Фейєрбах. Марксизм.

Філософія життя, психоаналітична філософія, феноменологія, позитивізм.

ЗМ 2. Матерія і свідомість як основні філософські категорії

2.1. Проблема буття (онтологія). Дух і матерія, межа протилежності. Діалектика як загальна концепція розвитку та її альтернативи. Суспільний прогрес. Прогрес і проблеми сучасності.

Рішення основного питання філософії. Матерія, свідомість. Діалектика, метафізика, догматизм, релятивізм, софістика, еkleктика. Основні закони і категорії діалектики.

2.2 Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу.

Гносеологія. Форми та методи наукового пізнання. Вчення про істину.

Основний зміст пізнавальної діяльності

Теорії походження та розвитку свідомості. Структура індивідуальної та суспільної свідомості. Перспективи розвитку свідомості. Пізнання, проблеми істини.

ЗМ 3. Соціальна філософія

3.1. Філософський аналіз суспільства.

Суспільний вимір людського буття. Природа та суспільство. Структура суспільства.

3.2. Філософське бачення перспектив людства.

Глобальні проблеми сучасності. Головні рушійні сили історичного процесу суспільства. Геополітика. Глобалістика. Футурологія

3.3. Антропологія.

Виміри людського буття. Сенс життя. Людина та суспільство в історичній перспективі.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та формами навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи					
		Лекц.		Практ.		Сам. робота	
Філософія	3/108	ДН	ЗН	ДН	ЗН	ДН	ЗН
		16	10	32	4	60	94
Модуль 1. Філософія	3/108	16	10	32	4	60	94
ЗМ1 Історія розвитку філософської думки.	1/36	5	3	10	1	20	32
ЗМ 2 Матерія і свідомість як основні філософські категорії.	1/36	5	4	10	2	20	30
ЗМ 3 Соціальна філософія.	1/36	6	3	12	1	20	32

2.3.1. План лекційного курсу

Зміст	Кількість годин	
	Денне навчання	Заочне навчання
Модуль 1: Філософія	16	10
<i>ЗМ 1. Історія розвитку філософської думки</i> 1.1. Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві. 1.2. Антична філософія, її космоцентрічна спрямованість. Філософія Середньовіччя. 1.3. Особливості філософії Відродження. Становлення філософської парадигми Нового часу. 1.4. Німецька класична філософія: проблеми онтології, гносеології, філософської антропології. Панорама сучасної світової філософської думки.	5	3
<i>ЗМ 2 Матерія і свідомість як основні філософські категорії</i> 2.1. Проблема буття (онтологія). Дух і матерія, межа протилежності. Діалектика як загальна концепція розвитку та її альтернативи. Суспільний прогрес. Прогрес і проблеми сучасності. 2.2. Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу.	5	4
<i>ЗМ 3 Соціальна філософія</i> 3.1. Гносеологія. Основний зміст пізнавальної діяльності. Форми та методи наукового пізнання. Вчення про істину. 3.2. Філософський аналіз суспільства. Суспільний вимір людського буття. 3.3. Філософське бачення перспектив людства. Глобальні проблеми сучасності.	6	3
Усього:	16	10

2.3.2. План практичних занять (денне навчання)

Зміст	Кількість годин	
	Денне навчання	Заочне навчання
1	2	3
Модуль 1. Філософія	32	4
<i>ЗМ 1. Історія розвитку філософської думки</i> 1.1. Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві. 1.2. Антична філософія, її космоцентрічна	10	1

1	2	3
спрямованість. Філософія Середньовіччя. 1.3. Особливості філософії Відродження. Становлення філософської парадигми Нового часу. 1.4. Німецька класична філософія: проблеми онтології, гносеології, філософської антропології. Панорама сучасної світової філософської думки.		
ЗМ 2. Матерія і свідомість як основні філософські категорії 2.1. Проблема буття (онтологія). Дух і матерія, межа протилежності. Діалектика як загальна концепція розвитку та її альтернативи. Суспільний прогрес. Прогрес і проблеми сучасності. 2.2. Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу.	10	2
ЗМ 3. Соціальна філософія 3.1. Гносеологія. Основний зміст пізнавальної діяльності. Форми та методи наукового пізнання. Вчення про істину. 3.2. Філософський аналіз суспільства. Суспільний вимір людського буття. 3.3. Філософське бачення перспектив людства. Глобальні проблеми сучасності.	12	1
Усього	32	4

2.3.3. Лабораторні роботи (денне навчання)

Не передбачені.

2.3.4. Індивідуальні завдання

Денне навчання

Підготовка наукового есе – 10 годин.

Теми наукових есе:

1. Грецька міфологія у сучасному світі.
2. Релікти слав'янської міфології у сучасному світі.
3. Значення Десяти божих заповідей, що надані Моисею.
4. Освіта та релігія.
5. Матеріалістичний та ідеалістичний монізм: порівняльна характеристика поглядів Б. Спінози та Г. Гегеля.
6. Свобода індивідуальної свідомості від соціального впливу.
7. Діалектика як революційна душа марксизму: ілюзія чи реальність?

8. Ідея росту та розвитку знання у книзі Т.Куна „Структура наукових революцій”.
9. Інтуїція, досвід, віра, знання – як основа для досягнення істинності.

Тематика рефератів модуля «Філософія»

1. Філософія як світогляд і специфічний вид знання.
2. Місце і роль філософії в культурі
3. Генезис філософії, її історичні типи і національні особливості.
4. Специфіка філософських проблем.
5. Основні розділи філософського знання.
6. Проблема духу і свідомості у філософії.
7. Соціально-політична і моральна проблематика у філософії Стародавнього Китаю.
8. Філософія як метафізика. Сучасні дискусії щодо долі метафізики.
9. Філософські школи Індії про світ і людину.
10. Онтологічна проблематика в розвитку античної філософії.
11. Істина і метод в антропологічній філософії Сократа.
12. Життя і філософія Платона.
13. Метафізика і соціально-політичне учення Аристотеля.
14. Становлення, особливості і етапи розвитку античної філософії.
15. Обґрунтування ідеалів належного перебування людини в світі у філософії еллінізму і римської філософії.
16. Середньовічна філософія в межах християнської духовності.
17. Антропоцентричний і гуманістичний характер філософії і науки в епоху Відродження.
18. Формування нової парадигми філософствування в XVII столітті.
19. Проблема методу пізнання у філософії Нового часу (Ф. Бекон, Р Декарт).
20. Раціоналістична гносеологія і метафізика Б. Спінози і Р. Лейбніца.
21. Криза емпіризму у філософії Дж. Берклі і Д. Юма.
22. Філософія епохи Освіти.
23. Критична філософія Канта.
24. Філософська система Гегеля.
25. Становлення і основні етапи розвитку філософської думки в Україні.
26. Філософія Сковороди.
27. Російська філософія XIX-XX століть.
28. Суть і основні етапи розвитку позитивізму.
29. Філософія життя.
30. Психоаналітична філософія.
31. Життя, смерть і безсмертя: екзистенціальне вимірювання.
32. Герменевтика.
33. Феноменологія.
34. Сучасна релігійна філософія.
35. Філософія марксизму.

36. Філософські дискусії навколо діалектики, її законів, категорій і принципів.
37. Альтернативні методи діалектики.
38. Суть і структура свідомості.
39. Проблема істини у філософії.
40. Наука як об'єкт філософського дослідження. Специфіка наукового знання.
41. Теоретичне знання.
42. Поняття суб'єкта, об'єкту і предмету наукового знання.
43. Метод і методологія. Спеціальні, загальні і загальні методи.
44. Основні методи і форми емпіричного рівня наукового пізнання.
45. Основні методи і форми теоретичного рівня наукового пізнання.
46. Творчість: філософські аспекти проблеми.
47. Поняття системи. Системний підхід в пізнанні.
48. Наукова проблема і гіпотеза.
49. Рівні наукового пізнання.
50. наука і псевдонаука.
51. Основні проблеми філософії історії. Спрямованість історії.
52. Людина як предмет філософського дослідження. Природне і соціальне в людині.
53. Структура суспільства. Основні сфери суспільного життя і їх взаємозв'язок.
54. Сенс людського життя.
55. Основні поняття і проблеми аксіології.
56. Поняття культури. Культура і цивілізація.
57. Поняття суспільства. Суспільні відносини і людська діяльність.
58. Поняття природи. Природне середовище в життєдіяльності людей.
59. Етика науки. Соціальна відповідальність вченого.
60. Антропосоціогенез: наукові і світоглядні аспекти.

2.4. Самостійна навчальна робота студента.

Найменування змістових модулів, що виносяться для самостійної роботи	Години		Літературні джерела	Форма звіту Денне навчання
	Денна	Заочна		
Модуль 1 Загальна філософія	60	94		
1	2	3	4	5
1 Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві.	7,5	11,75	1,2,3,4,5,6	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
2. Антична філософія, її космоцентрична спрямованість. Філософія Середньовіччя. Особливості філософії Відродження. Становлення філософської парадигми Нового часу.	7,5	11,75	1,2,3,4,5,6	Конспект, словник категорій, опитування, тестування

Продовження табл.

1	2	3	4	5
3. Німецька класична філософія: проблеми онтології, гносеології, філософської антропології. Панорама сучасної світової філософської думки.	7,5	11,75	1,2,3,4,5,6	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
4. Проблема буття (онтологія). Дух і матерія, межа протилежності. Діалектика як загальна концепція розвитку та її альтернативи. Суспільний прогрес. Прогрес і проблеми сучасності.	7,5	11,75	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
5. Свідомість як духовний феномен і предмет філософського аналізу.	7,5	11,75	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
6. Гносеологія. Основний зміст пізнавальної діяльності. Форми та методи наукового пізнання. Вчення про істину.	7,5	11,75	1,2,3,4,5,6,7	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
7. Філософський аналіз суспільства. Суспільний вимір людського буття.	7,5	11,75	1,2,3,4,5,6,7,8,9	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
8. Філософське бачення перспектив людства. Глобальні проблеми сучасності.	7,5	11,75	1,2,3,4,5,6,7,8,9	Конспект, словник категорій, опитування, тестування
Усього	60	94		

2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

№ п/п	Контрольні заходи	Обов'язкові або заохочувальні	Максимальна кількість балів за один контрольний захід
	1	2	3
1.	Лекційний контроль	Обов'язково	5
2.	Домашнє тестування	Обов'язково	5

	1	2	3
3.	Аудиторне тестування	Обов'язково	5
4.	Робота на практичному занятті: - Відповіді на питання, що винесено для розгляду на занятті; - активна участь в обговорюванні питань; - вміння приймати участь в дискусії, аргументувати власну точку зору використовувати знання, що містяться за межами підручника та лекційного матеріалу.	Обов'язково	5
5.	Поточна контрольна робота	Обов'язково	5
6.	Модульна контрольна робота	Обов'язково	40
7.	Підготовка та обов'язковий захист головних положень реферату в аудиторії Один реферат за семестр.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	10
8	Виконання домашніх завдань: відповіді на проблемно-пошукові завдання; конспектування першоджерел.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	5
9.	Підготовка та обговорення есе (1-2 сторінки). Одне есе за семестр	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	10
10	Наукова робота в СНО.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	40

Контроль систематичного виконання практичних (семінарських) занять, і самостійної роботи.

Оцінювання проводять за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;
- 4) вирішення завдань, що було винесено для самостійного опрацювання, і завдань, що винесено на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

Самостійна робота студентів контролюється протягом усього семестру.

При оцінюванні практичних завдань і самостійної роботи увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності виконання завдань (згідно з графіком навчального процесу).

Контроль засвоєння матеріалу змістових модулів здійснюється згідно календарного плану занять. Контроль рівня знань може відбуватися в вигляді тестування або контрольної роботи, за матеріалами відповідних змістових модулів. Контрольні заходи спрямовані на опанування студентом матеріалу, що передбачався для вивчення.

Після проходження першого модулю передбачається контроль з предмету філософія який відбувається в письмовій формі у вигляді іспиту.

Загальна оцінка з модулів та змістових модулів здійснюється згідно загальних правил та вимог вищої школи та безпосередньо Академії. Сума балів для накопичення за трьома змістовими модулями, повинна перевищувати 30 балів. Це є допуском до екзаменаційної роботи, яка повинна бути виконана не менш ніж 20 балів.

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1 Тестування	20
ЗМ 1.2 Тестування	20
ЗМ 1.3 Тестування	20
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1 (іспит)	
Тестування	40
Всього за модулем 1	100%

Підсумковий контроль (іспит) здійснюється у формі письмових відповідей на питання, що винесено на іспит або ж у формі тестування в час, передбачений розкладом занять.

Критерії оцінювання знань з курсу та модуля «ФІЛОСОФІЯ»

Загальні бали та оцінки визначаються за таблицею, що розроблена та використовується в Академії за внутрішнім вузівським рейтингом або системою ESTC:

Параметри	Відмітка відповіді				
	Зараховано відмінно А	Зараховано дуже добре, добре В, С	Зараховано задовільно, достатньо D, E	Незараховано незадовільно F	Незараховано FX
1	2	3	4	5	6
Володіння понятійним апаратом та категоріями	Основні поняття і категорії засвоєні	Поняття засвоєні, але в деяких випадках неточно	Поняття та категорії засвоєні неточно	Основні поняття і категорії не освоєні	Основні поняття і категорії не освоєні
Знання науково фактичного матеріалу	Вільне володіння необхідним науковим матеріалом	У викладі матеріалу визначаються неточності	У викладі матеріалу визначаються неточності і не беруться необхідні фактичні дані	Неволодіння фактичним матеріалом	Неволодіння фактичним матеріалом
Вміння проводити аналіз і узагальнення	Самостійно проводиться науковий аналіз фактичного матеріалу	Самостійне проведення наукового аналізу фактичного матеріалу, але допускаються неточності і непослідовність	Переказ навчального матеріалу з елементами аналізу	Переказ навчального матеріалу без проведення аналізу	Переказ навчального матеріалу без проведення аналізу з неточностями
Знання учбової літератури курсу	Вільне володіння матеріалами підручника та знання основної літератури	Володіння матеріалами підручника та знання основної літератури	Знання матеріалів підручника та знання основної літератури	Знання матеріалів підручника, але незнання основної літератури	Незнання матеріалів підручника незнання основної літератури
Повнота володіння матеріалами курсу	Вільне володіння матеріалами курсу, відповіді на	Вільне володіння матеріалами курсу недоліки в обґрунтованості	Володіння матеріалами курсу недоліки в обґрунтовано	Слабке володіння матеріалами курсу немає обґрунтован	Неволодіння матеріалами курсу, відсутність обґрунтовани

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6
	всі питання	відповідей	сті відповідей	их відповідей	х відповідей
Оцінювання тестових завдань	Відповіді на всі запитання вірні	Вірні відповіді на запитання до 80%	Вірні відповіді на запитання до 60%	Вірні відповіді на запитання до 50 %	Відповіді на питання менш 50%

2.6. Інформаційно-методичне забезпечення

Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	ЗМ, де застосовується
1. Бузенков В.Г., Юдин Б.Г., Введение в философию. Уч. пособие. – М.: Республика, 2005.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
2. Гуревич П.С. Философия. (Учебное пособие). –М.,2005. – 400с.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
3. Дмитриев Т.А. История философии. –М., 2005. – 243с.	ЗМ 1.1
4. Ивин А.А. Основы социальной философии. (Учебное пособие). – М., 2005	ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
5. История мировой философии: учеб. Пособие / А.И. Алешин, К.В. Бандуровский, В.Д. Губин и др. – М., 2008.	ЗМ 1.1
6. Кривуля О.М. Історія філософії. Репрезентативний курс. - Х.: ХНАМГ, 2004.	ЗМ 1.1
7. Подольска Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник – К., 2006.	ЗМ 1.1
8. Философия (философия, религиоведение, логика, этика и эстетика) Кредитно-модульный курс: Учебное пособие Авт.: Будко В.В., Пилипко Е.В., Садовников І.О., Фатеев Ю.А. – Харьков: ХНАГХ, 2008.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
9. Философский энциклопедический словарь. - М., 1998.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
10. Білодід Ю.М. Філософія. Український світоглядний акцент. Навч. пос. – К., 2006.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
11. Цифровий репозитарій ХНАМГ www.ksame.kharkov.ua	Усі теми

Навчальне видання

Садовніков Олег Костянтинович

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни
“Філософія” для студентів 2 курсу денної та заочної форм навчання освітньо-
кваліфікаційного рівня бакалавр, напрямку підготовки 6.070101 Транспортні
технології (за видами транспорту)

План 2009, поз. 377

Підп. до друку 09.06.2010 р.
Друк на ризографі
Тираж 10 пр.

Формат 60x84 1/16
Ум. друк. арк. 1,3
Зам. № 6014

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001